

Camp d'aprenentatge **Empúries**

MASLE

(Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala)

Foto: Josep Esquirol

GUIA DIDÀCTICA 1c

El Museu de l'Anxova i de la Sal de l'Escala és un equipament relativament nou situat a l'entrada del poble, aprofitant l'edifici que havia estat escorxador fins finals del segle passat. La direcció del Museu i del camp d'aprenentatge Empúries han pactat uns acords sobre les visites des del CdA i el seu funcionament.

L'edifici es troba al costat de l'antiga font i safareig (segles XVIII) que a través de la conducció d'aigua des de la Font de la Fornaca passant pel Camp dels Pilans, proveïa d'aigua dolça la vila de l'Escala i que no arribava ben bé fins al nucli antic ja que el puig calcarí del Pedró ho impedia.

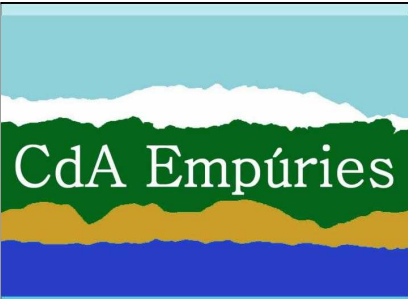
Si la quantitat de grups que visiten la instal·lació ho requereix –per no fer-nos nosa dins de l'espai limitat del museu– també es visiten aquests elements exteriors: pilar de ventilació de la conducció d'aigua, el conjunt de la font, abeurador i safareig, i també la torre del Pedró que permet tenir una puntual però magnífica perspectiva visual de la zona i de tot el golf de Roses.

Objectius

- Visualitzar i comprendre la relació de l'Escala amb la indústria tradicional de la salaó de peix
- Visualitzar i comprendre la pesca amb llagut de sardinal i amb teranyina
- Observar de prop molts dels elements relatius a la pesca i a la salaó
- Plantejar els reptes actuals d'ambdues activitats i plantejar la recerca de solucions sostenibles

Activitat prèvia

Es proposa que l'alumnat visioni i comenti la presentació multimèdia que es tramet al centre. Les diapositives de la presentació són les següents:

	Una anxova Una sardina Una anxova Una sardina ¿De quin color tenen la part superior? ¿De quin color tenen la part inferior? Una tonyina 	A l'Escala hi ha tradició de menjar-ne en salaó... ¿Tu les has tastat?
Una anxova Una sardina A l'Escala hi ha tradició de fer-les en salaó... ¿Com ho deuen fer?	Una anxova Una sardina Una anxova Una sardina És una tradició que ve de molt antic perquè ja a l'Empúries grecoromana, en feien, tot i que amb un altre peix... ¿Amb quin peix creus que ho feien?	Una anxova Una sardina A l'Escala han aprofitat un edifici antic per a fer-hi un museu de tot això... ¿Què devia ser abans l'edifici?

Una anxova Observa el logo fet pel pintor Pujol Boira... ¿Què hi interpretes?	Una sardina Per cert, al voltant de l'edifici hi ha alguns elements que tenen relació amb l'anterior funció que tenia... ¿Què deuen ser?	Una anxova A dins podrem veure... ¿Quines coses creus que hi trobaràs?
Una anxova A dins podrem veure... ¿Reconeixes el que hi ha a les fotos?	Una sardina A dins podrem veure... ¿Reconeixes el que hi ha a les fotos?	Una anxova Anirem, doncs, a visitar el MASLE...

Durant la presentació es plantegen diverses preguntes que poden donar peu a una investigació posterior o simplement quedar com a qüestions a conèixer durant la visita.

Cas que l'activitat formi part d'un paquet pedagògic, caldria, a més, enfocar els informacions i els dubtes que tinguin relació amb les altres activitats.

També se suggereix que els dubtes i hipòtesis que apareguin durant la preparació es trametin al professorat del CdA perquè aquests ho integrin adequadament a la visita.

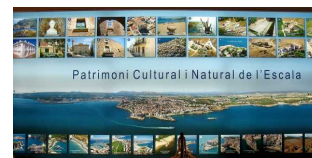
Procediment de la visita

Aquí s'especifica l'ordre natural de la visita, tenint en compte que, en funció dels grups que hi són alhora, no sempre se seguirà aquest mateix ordre.

1. Audiovisual, explicant l'evolució de la pesca i de la salaó a l'Escala, incorporant imatges i enregistraments antics de gran valor documental.

2. Plafó del patrimoni del terme municipal, del qual se'n farà una visió de conjunt, a no ser que la relació amb altres activitats que realitzin els alumnes, aconselli un treball més específic i aprofundit. Una pantalla tàctil amb informació dels elements patrimonials de l'Escala faciliten un treball més autònom dels grups d'alumnes.

3. Sala de la Sal, en què es visualitzen els procediments d'obtenció de la sal a l'actualitat. També es parla de la Festa de la Sal, de l'Escala, i de l'alfolí o antic magatzem de la sal dels temps quan aquest producte era monopoli reial.

4. Sala del Llagut de Sardinal, presidida per un llagut real amb la vela llatina i completament equipat. El conjunt d'estris i una bona col·lecció de fotografies antigues permet d'entendre'n la tècnica i el context històric.

5. Sala de la Teranyina, amb el corresponent canvi de sistema de pesca i l'adequació de tots els estris, barques, tècniques, etc. A la sala hi ha mostres des del perol del tint fins als llums que usaven els bots de llums.

6. Sala de l'Encant del Peix, presidida per una gran imatge d'una subhasta feta directament a la Platja de les Barques. Hi ha tots els elements i informacions que permeten entendre el funcionament de la venda de peix al millor postor.

7. Sala de la Salaó, amb una autèntica pastera de fusta d'un salí local. En aquest espai hi ha informació del peix amb què se sol fer salaó, dels processos diferents utilitzats amb l'anxova i amb la sardina, els productes finals, i els antecedents històrics d'aquesta activitat.

8. Sala d'exposicions temporals, la qual es visita o no en funció de si l'exposat té relació directa amb l'activitat en concret o amb el paquet d'activitats en general.

El CdA planteja diverses modalitats de com treballar el contingut del museu. L'habitual és fer una visita ràpida i molt centrada en els principals elements, per tal que l'alumnat després pugui fer una visita autònoma a la recerca d'informació més específica. Aquesta recerca d'informació es pot materialitzar en un quadern de camp convencional, o bé en la resolució de petits enigmes que et permeten completar una auka, que s'adjunta al final d'aquest document.

El fet de triar una modalitat o una altra depèn de les preferències del centre, però també de la disponibilitat horària i d'espai, lògicament relacionat amb la quantitat d'alumnes que realitzen la visita.

Activitats posteriors

Atès que la visita al MASLE sol ser complementari d'altres activitats que el centre fa amb el CdA, la proposta d'activitats posteriors sol estar inclosa en els altres àmbits.

AUCA DE L'ANCHOVA SALADA

No apunta el sol a llevant
que les barques ja se'n van.

Quan l'anxova veu el llum,
la mola en ple hi posa rumb.

Xarxa amunt, si està ben plena,
matinar ha pagat la pena.

Molt cansats però més contents,
cap a port, corrents, corrents.

Descansa un poc, que a la tarda
la feina de l'hort t'aguarda.

I les dones al salí
esganyant des del matí.

Vinga sal per a l'anxova
que la conserva i l'adoba.

Les col·loquen al barril
fins a la meitat de mil.

Que no ho ignori ningú:
n'és la reina del menú.